



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 44/2014-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 30. januára 2014 v senáte zloženom z predsedu Jána Lubyho, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Ladislava Orosza (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť I. K. K., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Bardejov sp. zn. 6 C 29/2009 z 9. januára 2012 a rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 2 Co 67/2012 z 24. apríla 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť I. K. K. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. augusta 2013 doručená sťažnosť I. K. K. (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Okresného

súdu Bardejov (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 6 C 29/2009 z 9. januára 2012 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“) a rozsudkom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 2 Co 67/2012 z 24. apríla 2013 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“).

Zo sťažnosti a zo zistení ústavného súdu vyplýva, že sťažovateľ doručil okresnému súdu 18. februára 2009 návrh, ktorým sa domáhal proti Okresnému stavebnému bytovému družstvu Bardejov zaplata sumy 102,90 € s príslušenstvom. O návrhu sťažovateľa okresný súd rozhodol tak, že konanie o návrhu v časti zaplata sumy 17,21 € zastavil a vo zvyšnej časti ho zamietol. O odvolaní sťažovateľa proti napadnutému rozsudku okresného súdu (okrem výroku o zastavení konania v časti zaplata sumy 17,21 €, pozn.) rozhodol krajský súd napadnutým rozsudkom tak, že napadnutý rozsudok okresného súdu potvrdil.

Sťažovateľ v sťažnosti predovšetkým uvádza:

„Až donedávna som viedol takpovediac principiálny súdny spor s OSBD v Bardejove o to, aby mi nevnucoval len svoju vôľu, ktorú si zamenil za moje právne povinnosti platiť mu mesačne vo forme nájomného čo on sám chcel a čo si iba naučtoval, nehladiac na to, že, nemal k tomu žiadny právny titul a nárok. Bolo to napr. členské, aj keď som nebol jeho členom, platenie dane z nehnuteľností, aj keď som de facto i de iure nič nevlastnil, platenie za fiktívne služby, ktoré neboli vykonané ap... Ja nie som za zaplata toho, čo sa urobilo, ale som dôrazne proti tomu, keď to musím urobiť aj vtedy a za to, čo sa neurobilo a urobiť malo, pretože ja to považujem za krádež, čo si to u nás nikto - ani súdy nevšímajú, najmä u tých, čo sú nad nami!“

Sťažovateľ odôvodňuje porušenie svojho základného práva podľa ústavy a práva podľa dohovoru tým, že „1./ Stavebné a bytové družstvá, ako právnické osoby v takýchto prípadoch ako je tento, nemajú žiadnu kompetenciu vydávať platobné výmery, čo v preklade znamenajú rozhodnutia na finančné plnenie, ktoré môžu vydávať iba štátne orgány /čo sú daňové, finančné, colné ap./. Už len jedine toto tvrdenie /objektívne/ by malo plne postačovať na to, že ide o svojvôľu prekročenie kompetencie a taký právny akt nemôže byť platným, čo súdy aj v tomto prípade bagatelizovali a celú vec odflákli! Už nehovoriac

o ďalších mojich argumentoch, ako napr. sú: 2/ Keď nemám záhradku, ani byt, ani podiel v dome, za čo som povinný platiť daň z nehnuteľností? 3/ Znovu zdôrazňujem, že ja žiadnu platnú zmluvu s OSBD nie mojou vinou uzavretú nemám, tak nerozumiem, že prečo sa mám ustavične podvoľovať jeho diktátu?!“.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd o jeho sťažnosti takto rozhodol:

„1. Vyslovuje, že základné a ľudské práva I. K. K. podľa čl. 46 Ústavy SR v spojení s právami podľa ods. 1/, čl. 6 Dohovoru postupom a celkovým výsledkom Krajského súdu v Prešove jeho finálnym produktom vyjadrenom v konečnom rozsudku sp. zn. 2Co 67/2012-120 z 24.IV.2013 a kauze vedenej na Okresnom súde v Bardejove pod č. k. 6 C 29/2009-102, porušené boli.

2. Priznáva I. K. K. spravodlivé finančné zadosťučinenie za neprejednanie vecí v primeranej lehote a nespravodlivosť podľa Dohovoru ods. 1 čl. 6 vo výške 3 tisíc EUR /slovom tritisíc eur/, ktoré je mu povinný Krajský súd v Prešove uhradiť najneskôr do 2-och mesiacov od právoplatnosti tohto ústavného nálezu.

3. Ukladá Krajskému súdu v Prešove v lehote 15-tich dní zaplatiť aj trovy tohto súdneho konania pred Ústavným súdom SR.“

II.

Podľa čl. 127 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom

súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

II.1 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom okresného súdu

Sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom okresného súdu, ktorým tento konanie o návrhu sťažovateľa v časti zaplatenia sumy 17,21 € zastavil a návrh vo zvyšnej časti zamietol.

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri zakladaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže

domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

Ústavný súd konštatuje, že proti napadnutému rozsudku okresného súdu bol prípustný riadny opravný prostriedok – odvolanie, o ktorom bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť krajský súd v súlade s príslušnými ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku. Sťažovateľ teda mal v systéme všeobecného súdnictva k dispozícii účinný opravný prostriedok na ochranu svojich práv, ktoré mali byť napadnutým rozsudkom okresného súdu podľa jeho názoru porušené. Vzhľadom na uvedené je vylúčená právomoc ústavného súdu na preskúmanie sťažovateľom namietaného porušenia jeho práv napadnutým rozsudkom okresného súdu.

Ústavný súd na základe uvedeného pri predbežnom prerokovaní odmietol tú časť sťažnosti, ktorou sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom okresného súdu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie.

II.2 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu

Sťažovateľ sa sťažnosťou domáha aj vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu sp. zn. 2 Co 67/2012 z 24. apríla 2013. Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že sťažovateľ doručil okresnému súdu 5. augusta 2013 proti napadnutému rozsudku krajského súdu dovolanie, pričom do dňa predbežného prerokovania sťažnosti ústavným súdom Najvyšší súd Slovenskej republiky o dovolaní ešte nerozhodol (okresný súd dovolanie sťažovateľa Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky ako dovolaciemu súdu do dňa predbežného prerokovania sťažnosti ani nepredložil, pozn.).

Právomoc ústavného súdu sa v kontexte už citovaného princípu subsidiarity uplatní až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04).

V danom prípade sťažovateľ subsidiárne postavenie ústavného súdu pri ochrane základných práv a slobôd akceptoval tým, že podal vo svojej veci dovolanie ešte predtým, ako podal sťažnosť ústavnému súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Ústavný súd v tejto súvislosti odkazuje aj na svoju doterajšiu judikatúru (m. m. IV. ÚS 177/05), podľa ktorej vyčerpaním opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov, nemožno rozumieť už samotné podanie posledného z nich oprávnenou osobou, ale až rozhodnutie o ňom príslušným orgánom. V okolnostiach prípadu sťažovateľ podaním dovolania, ako aj podaním sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy vedome vytvoril stav, keď by o jeho veci mali súbežne rozhodovať dva orgány súdneho typu (Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd a ústavný súd), čo nie je v podmienkach právneho štátu rešpektujúceho princíp právnej istoty prijateľné. Vzhľadom na skutočnosť, že uplatnenie právomoci dovolacieho súdu vo veci sťažovateľa predchádza uplatneniu právomoci ústavného súdu, možno považovať podanie sťažnosti ústavnému súdu ešte pred rozhodnutím dovolacieho súdu ako predčasné (m. m. IV. ÚS 142/2010).

V judikatúre ústavného súdu sa aj pod vplyvom judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva ustálil právny názor (napr. I. ÚS 169/09, I. ÚS 289/09), podľa ktorého v prípade podania mimoriadneho opravného prostriedku (dovolania) a súbežne podanej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je takáto sťažnosť považovaná za prípustnú až po rozhodnutí o dovolaní. Zároveň ústavný súd v tejto súvislosti vo svojej (už stabilizovanej) judikatúre uvádza (napr. m. m. I. ÚS 184/09, I. ÚS 237/09, I. ÚS 239/09, IV. ÚS 49/2010, IV. ÚS 453/2010), že lehota na prípadné podanie sťažnosti po rozhodnutí o dovolaní bude považovaná v zásade za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému

rozhodnutiu, s výnimkou prípadov, keď to konkrétne okolnosti veci zjavne vylučujú. Nie je preto dôvodné, aby sťažovateľ v prípade podania dovolania podal zároveň aj sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, pretože aj za predpokladu, že by dovolací súd dospel k záveru, že jeho dovolanie nie je prípustné, nemožno sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy smerujúcu proti rozhodnutiu, ktoré predchádzalo rozhodnutiu dovolacieho súdu, odmietnuť pre jej oneskorenosť (porovnaj k tomu aj rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 8. 11. 2007 vo veci Soffer proti Českej republike, sťažnosť č. 31419/04, alebo rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. 11. 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, a jeho body 51, 53, 54).

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní tú časť sťažnosti, ktorou sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu uplatnením zásady ratio temporis odmietol ako neprípustnú podľa § 53 ods. 1 v spojení s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku sa už ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľa na ochranu ústavnosti nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. januára 2014